

КАРАР

« 22 » ноябрь 2021ел

№ 21

**«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы
Арча муниципаль районы Яңасала
муниципаль берәмлеге жирләреннән
файдалану һәм аларны саклау» муниципаль
программасын раслау турында» Арча
муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге
башкарма комитетының 2021 елның 16
июлендәге 10 номерлы карарына
үзгәрешләр кертү хакында**

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге территориясе жирләрен саклауны гамәлгә ашыру максатларында, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 179 статьясына, Россия Федерациясе Жир кодексының 11,13 статьяларына, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга, "Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына таянып, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ:**

1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге башкарма комитеты карары белән расланган "2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге жирлегеннән файдалану һәм аларны саклау" муниципаль программасына үзгәрешләр кертүгә һәм аны кушымта нигезендә яңа редакциясендә бәян итәргә.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында бастырып чыгарырга (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Арча муниципаль районы рәсми сайтында (<http://arsk.tatarstan.ru>) урнаштыру юлы белән халыкка игълан итәргә.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну үз өстемә алам.

Яңасала авыл жирлеге башлыгы

А.И.Сафин

Татарстан Республикасы
Арча муниципаль районы
Яңасала авыл җирлеге
Башкарма комитетының
22.11.2021 ел, №21
карарына кушымта

**«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы
Яңасала авыл җирлеге җирләрәннән файдалану һәм аларны саклау»
муниципаль программасы**

**«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы
Яңасала авыл җирлеге җирләрәннән файдалану һәм аларны саклау»
муниципаль программасының паспорты**

Программаны эшләү өчен нигез	РФ Җир кодексы, "Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон
Заказчы	Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл җирлеге
Программаны төп эшләүче	Яңасала авыл җирлеге Башкарма комитеты
Программаның төп максаты	Яңасала авыл җирлеге җирләрән саклау һәм алардан рациональ файдалану буенча чараларны гамәлгә ашыру
Программаның билгеләнеше	Яңасала авыл җирлеге җирләрән саклау мәсьәләләрен хәл итү
Программаны гамәлгә ашыру срогы	2021-2023 еллар
Көтелгән нәтижәләр	Җирләрне саклау һәм рациональ файдалану өлкәсендә дөүләт сәясәтен гамәлгә ашыру, ярлыланган җирләрне торгызу, халыкның экологик иминлеген һәм тормыш сыйфатын күтәрү
Программаны гамәлгә ашыру механизмы	Җирләрне саклау һәм алардан рациональ файдалану буенча җир хужалары һәм кулланучыларның эшчәнлеген координацияләү Яңасала авыл җирлеге Башкарма комитеты тарафыннан башкарыла. Кирәк булганда, Программаны төгәлләштерү үткәрелә
Финанслау чыганаclarы	Программаны үтәү муниципаль берәмлек бюджеты һәм оешмалар акчалары хисабына башкарыла. Программаны финанслау күләме муниципаль берәмлек бюджеты акчалары хисабына 10,0 мең сум тәшкил итә, шул исәптән: 2022 ел - 5,0 мең сум 2023 ел-5,0 мең сум

Программаның үтөлешен контрольдә тотуны оештыру	Программаны гамәлгә ашыруны Арча муниципаль районы Яңасала авыл җирлегә Башкарма комитеты контрольдә тоту
---	---

1. Муниципаль программаны гамәлгә ашыру өлкәсендә төп проблемалар һәм агымдагы торышына тасвирлама

Җир-әйләнә-тирә мохитнең мөһим өлеше, аны куллану башка табигать объектлары: хайваннар, урманнар, үсемлекләр дөньясы, сулар, файдалы казылмалар һәм җир асты байлыкларының башка кыйммәтләре белән бәйле. Җирне куллану һәм саклаудан башка табигый ресурслардан файдалану мөмкин түгел. Җирнең хуҗасызлыгы якин киләчәктә әйләнә-тирә мохиткә зыян китерәчәк, җирнең өске катламы - туфрак җиммерелүгә, аның химик һәм радиоактив пычрануына гына китереп калмыйча, бөтен табигать комплексының экологик начараюына да китерәчәк.

«2021 - 2023 елларга Арча муниципаль районы Яңасала авыл җирлегә җирләрненән файдалану һәм саклау» муниципаль программасы (алга таба - Программа) икътисадны ныгыту максатыннан, җир ресурсларыннан нәтиҗәле һәм рациональ файдалану һәм идарә итү буенча дөүләт сәясәтөн гамәлгә ашыруны тәэмин итә торган җирләрдән файдалану һәм саклау өчен уңай шартлар тудыруга юнәлтелгән.

Җир фондын төрле максатларда куллану әйләнә-тирә мохит экосистемасының барлык чылбырының табигый бөтенлеген саклау буенча билгеле бер бурычлар йөкли. Табигатьтә барысы да үзара бәйләнгән. Шуңа күрә, бер буынның дәрәҗәсез бозылу, урманмы ул, хайваннар дөньясымы, җир экосистемасының бөтенлеген бозылуга китерә.

Җирне рациональ файдаланмау, аңа хуҗасыз караш аның функцияләре бозылуга, табигый үзлекләре кимүгә китерә.

Җирләрне саклау җирдән нәтиҗәле файдаланганда гына уңышлы булырга мөмкин.

Яңасала авыл җирлегенең тотрыклы социаль-иқтисади үсеше һәм анда яшәүчеләрнең имин экологик яшәеше проблемалары бүгенге этапта җирләрне саклау һәм куллану мәсьәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән. Авыл җирлегә дәрәҗәсендә җирләрне саклау һәм куллану буенча җирле проблемаларны мөстәкыйль хәл итәргә мөмкин, өстәвенә, хәзерге вакытта яшәүче кешеләр генә түгел, киләчәк буын мәнфәгатьләрендә тулы, комплекслы һәм акыллы итеп хәл итәргә мөмкин.

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл җирлегенә территориясендә рөхсәт ителгән төрле җир кишәрлекләре бар.

Иң кыйммәтле җирләр-авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр.

Җирлек территориясендәге көтүлекләр мәдәни-техник торышы буенча, нигездә, чиста. Көтүлекләр шәхси ярдәмче хуҗалыклар тарафыннан файдаланыла.

Көтүлекләргә, барлык кулланучыларны да исәпкә алсак, артык зыян килмәгән. Җирлектәге барлык көтүлекләрдә дә яшел үлән күп.

Гомүмән алганда, җирләрнең экологик торышы яхшы, әмма рөхсәтсез ясалган чүплекләр әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый һәм экологик хәлне катлауландыра.

2. Муниципаль программаның максатлары, бурычлары һәм гамәлгә ашыруның максатчан күрсәткечләре, сроклары һәм этаплары

Җирлек территориясендә җирләрдән файдалану һәм саклау өлкәсендә

муниципаль сәясәтнең төп принциптары түбәндәгеләрдән гыйбарәт: Яңасала авыл җирлегә Башкарма комитеты эшчәнлегенең законлылығы һәм ачыклығы, хисаплылык һәм контрольлек, нәтижәлелек.

Муниципаль программаның максаты-җирләрне һәм туфракны пычратмау, юкка чыгармау, начарайтмау, бозмау һәм башка шундый тискәре йогынты ясамау, шулай ук җирләрне рациональ файдалануны, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләрдә туфракның уңдырышлылығын торгызу һәм җирләрне яхшыртуны тәэмин итү.

Куелган максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- җитештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендәге эшчәнлекне оптимальләштерү;

- җирләрдән файдалану һәм саклау нәтижәлеләген арттыру, җирләрдән рациональ файдалануны һәм саклауны оештыру;

- яшел утыртмаларны саклау һәм торгызу;

- җирләрне инвентаризацияләү.

Җирләрне инвентаризацияләү җирләрне начарайтмау, пычратмау, чүпләмәү, бозмау, хужалык эшчәнлегенең башка тискәре (зарарлы) йогынтысын булдырмау, максатчан кулланылмаган җир кишәрлекләренең, җирләрнең башка тасвирламаларының рәхсәт ителгәнчә файдаланылмавын ачыклау максатыннан башкарыла.

Өлеге Программаны гамәлгә ашыру җирдән файдалануны тәртипкә салуга, яңа җир кишәрлекләрен әйләнешкә кертүгә, авыл җирлегенең инвестицион җәлеп итүчәнлеген арттыруга, икътисадны үстерүгә, җирләрне нәтижәле файдалануга һәм саклауга ярдәм итәчәк.

Программа чараларын үтәү нәтижәсендә:

1) торак пунктларны төзекләндерү;

2) җирләрнең сыйфатын яхшырту;

3) җирләрне нәтижәле файдалану тәэмин ителәчәк.

Программаны гамәлгә ашыру срогы-2021-2023 еллар.

3. Программаны гамәлгә ашыру барышын контрольдә тотуны оештыру

Программаны гамәлгә ашыруның барышын гамәлдәге законнарда билгеләнгән вәкаләтләр нигезендә Арча муниципаль районы Яңасала авыл җирлегә башкарма комитеты тикшереп тора.

4. Программаны гамәлгә ашыруның социаль-икътисади нәтижәлеләген бәяләү

Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлеләген бәяләү Арча муниципаль районы Яңасала авыл җирлегә башкарма комитеты тарафыннан ел саен хисап чорыннан соң килгән айның 1 мартына кадәр башкарыла.

Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлеләгенә бәя Программаның Яңасала авыл җирлегенең гомуми социаль-икътисади үсешенә керткән өлешен бәяләргә тиеш.

Программаны тиешле елда гамәлгә ашыру турында хисапта түбәндәгеләр булырга тиеш:

1) фактта башкарылган чыгымнарның гомуми күләме, шул исәптән финанслау чыганаclarы буенча да;

2) Программа буенча ел дәвамында тәмамланган чаралар исемлегенә;

3) ел дәвамында тәмамланмаган чаралар исемлегенә һәм тәмамланмаган чаралар проценты;

4) Программа чараларының вакытында тәмамланмау сәбәпләренә анализ;

5) өстәмә финанслау чыганаclarын җәлеп итү һәм Программа максатларына ирешүнең башка алымнары яки Программаны алга таба гамәлгә ашыруны туктату

турында тәкъдимнәр.

5. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәләре

Өлеге Программаны гамәлгә ашыру жирдән файдалануны тәртипкә салуга, жирләрне нәтижәле файдалануга һәм саклауга, бозылган жирләрне торгызуга, авыл халкының экологик иминлеген һәм яшәеш сыйфатын күтәрүгә, авыл жирлегенең инвестицион жәлеп итүчәнлеген үстерүгә, икътисад үсешенә, шулай ук салым салу базасын арттыруга ярдәм итәчәк.

Программа чараларын үтәү нәтижәсендә түбәндәгеләр тәэмин ителәчәк:

- 1) торак пунктларны төзекләндерү;
- 2) жирләрнең сыйфат характеристикасын яхшырту;
- 3) жирләрдән нәтижәле файдалану.

6. Муниципаль программаның төп чаралары исемлеге

Муниципаль программа кысаларында Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге территориясендә жирләрне саклау һәм файдалану нәтижәлеләгән арттыру буенча түбәндәге чаралар планлаштырылды.

№	Чаралар исеме	Финанслау (финанслау чыганагын күрсәтеп), мең сум	Башкаручы	Үтәү срогы	Жаваплы затлар
1.	Жирләрне инвентаризацияләү	Акча каралмаган	Авыл жирлеге башкарма комитеты	ярты елга бер тапкырдан да ким түгел, киләсе елның 15 июленә кадәр	Башкарма комитет житәкчесе
2.	Жирдән файдалану, линияле корылмалар объектлары, юл челтәре, чикләнгән файдалану жирләре, сыйфат күрсәткечләре белән жирләрнең бердәм банкын формалаштыру һәм алып бару ү	Акча каралмаган	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	Елга бер тапкыр, киләсе елның 15 гыйнварына кадәр	Башкарма комитет житәкчесе
3.	Яңасала авыл жирлеге торак пунктлары территорияләрен төзекләндерү һәм яшелләндерү	Муниципаль берәмлек бюджеты акчалары (10,0 мең сум) шул исәптән: 2022 ел-5,0 2023 ел-5,0	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе

4.	Авыл хужалыгы жирлөрен агачлар һәм куаклар, чүп үләннәре үсүдән саклау буенча чаралар үткөрү һәм зарарлы организмнардан саклау	Акча каралмаган	Жирләрнең урнашу урыны буенча	Даими	Оешма житәкчеләре, жирдән файдаланучы лар
5.	Хужалык эшчәнлегенең башка тискәре (зарарлы) йогынтысына дучар ителгән жирләрне яхшырту һәм торгызуны тәэмин итү	Акча каралмаган	Жирләрнең урнашу урыны буенча	Даими	Оешма житәкчеләре, жирдән файдаланучы лар
6.	Авыл жирлегенең жир кишәрлекләрен максатчан билгеләнеше һәм рөхсәт ителгән файдалану режимының үтәлешен контрольдә тоту	Акча каралмаган	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе
7.	Авыл жирлеге территориясен чүп- чардан, шул исәптән санкцияләнмәгән чүпләкләрдән чистарту буенча даими чаралар оештыру	Акча каралмаган	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе
8.	Ашламалар, үсемлекләр стимуляторлары, пестицидлар һәм башка куркыныч химик яисә биологик матдәләрне саклау, куллану һәм ташу вакытында сәламәтлеккә яки әйләнә-тирә мохиткә зарарлы матдәләр белән агулану, пычрану, уңдырышлы туфрак катламын бозу яки юк итү фактларын ачыклау.	Акча каралмаган	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе
9.	Жир законнарын бозу фактлары буенча материалларны дәүләт	Акча каралмаган	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе

	теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәте идарәсенә Арча һәм Өтнә районнары буенча муниципальара бүлегенә Россия Федерациясе законнары белән каралган җаваплылыкка тарту өчен җибәрү.				
10.	Экологик вәзгыятьнең начарлануына китергән җир кишәрлекләрен куллану фактларын ачыклау	Акча каралмаган	Авыл җирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет җитәкчесе
11.	Программа тарафыннан билгеләнгән чараларны үтәү нәтижәләрен анализлау	Акча каралмаган	Авыл җирлеге Башкарма комитеты	- 2022 елның гыйнвары-2021 ел нәтижәләре буенча, - 2023 елның гыйнвары-2022 ел нәтижәләре буенча	Башкарма комитет җитәкчесе